

АЛЮЗИЯ ЯК ХУДОЖНИЙ ЗАСІБ В ЕВОЛЮЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ КОРЕЙСЬКОЇ ПОЕЗІЇ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ-ГО СТОЛІТТЯ НА ПРИКЛАДІ ПОЕЗІЇ КІМ СОВОЛЯ

ALLUSION AS AN ARTISTIC DEVICE IN THE EVOLUTIONARY PROCESS OF KOREAN POETRY BASED ON KIM SOWOL'S POETRY IN THE FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY

Андріанов Д.В.,

<https://orcid.org/0000-0003-1295-2132>

асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу
та Південно-Східної Азії

Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Ця стаття присвячена вивченню ролі алюзії як художнього засобу в еволюційному процесі корейської поезії першої половини ХХ-го століття. Дослідження акцентує увагу на важливості алюзій в поезії того періоду та їхньому впливі на розвиток літературних течій. Стаття розглядає зміни у використанні алюзій в корейській поезії під час японської колонізації та їхній вплив на художній вираз та поетичну мову творів. Саме через цей історичний контекст алюзія стала інструментом для вираження національної ідентичності та спротиву. Поети використовували алюзії, щоб нагадати читачам про корейську спадщину та культурну спадщину, які були під загрозою.

Стаття аналізує конкретні вірші цих поетів і відстежує, як алюзії в них еволюціонували протягом часу. Вона також досліджує вплив політичних та соціальних факторів на вибір алюзій та їхню роль у виразі поетичних ідей. Автор аналізує алюзії, використані в творах такого видатного корейського поета як Кім Соволь, та розглядає їхню роль у передачі соціокультурних контекстів епохи. Він був видатним поетом того часу і залишив помітний слід у корейській літературі. Але важливо враховувати, що всі поети, які творили під час японської колонізації, коли корейська культура та мова були пригнічені. Серед питань, піднятих у статті, є пошук ідентичності корейської поезії в умовах іноземного панування, вплив політичних та соціальних факторів на художній вираз, а також взаємозв'язок між алюзією та національними символами. Дослідник проводить аналіз та систематизацію алюзій в обраних віршах, відстежує їхні еволюційні зміни та історичні зв'язки. Використовуючи методи філологічного аналізу та літературознавчого дослідження, стаття розкриває тонку майстерність поетів у використанні алюзій для виразу своїх почуттів та ідеологічних переконань. Висновки статті вказують на значущість алюзії як засобу для вираження національної ідеї ідентичності, та відзначають роль поетів у збереженні та розвитку корейської поетичної традиції в умовах впливу інших культур. Ця робота спрямована на розширення знань у галузі корейської літератури та поглиблення розуміння її еволюційних процесів під час складного історичного контексту. Ця стаття робить важливий внесок у вивченні корейської поезії і її еволюції в умовах японської колонізації, допомагаючи краще розуміти значення алюзій у художній творчості того періоду.

Ключові слова: алюзія, Корея, модернізм, корейська поезія, еволюційні процеси, японська колонізація, художній засіб, націоналізм, національний характер, література.

This article is devoted to the study of the role of allusion as an artistic device in the evolutionary process of Korean poetry in the first half of the 20th century. The study focuses on the importance of allusions in the poetry of that period and their influence on the development of literary currents. The article examines changes in the use of allusions in Korean poetry during Japanese colonization and their influence on the artistic expression and poetic language of the works. It is through this historical context that the allusion became a tool for expressing national identity and resistance. Poets used allusions to remind readers of Korean heritage and cultural heritage that were under threat.

The article analyzes specific poems of these poets and traces how the allusions in them have evolved over time. It also explores the influence of political and social factors on the choice of allusions and their role in the expression of poetic ideas. The author analyzes the allusions used in the works of such a prominent Korean poet as Kim Sowol and examines their role in conveying the socio-cultural contexts of the era. He was an outstanding poet of the time and left a noticeable mark on Korean literature. But it is important to consider that all poets who wrote during Japanese colonization, when Korean culture and language were suppressed. Among the questions raised in the article are the search for the identity of Korean poetry under foreign rule, the influence of political and social factors on artistic expression, as well as the relationship between allusion and national symbols. The researcher analyzes and systematizes allusions in selected poems, tracks their evolutionary changes and historical connections. Using the methods of philological analysis and literary research, the article reveals the fine skill of poets in using allusions to express their feelings and ideological beliefs. The conclusions of the article indicate the importance of allusion as a means of expressing the national idea of identity, and note the role of poets in the preservation and development of the Korean poetic tradition under the influence of other cultures. This work is aimed at expanding knowledge in the field of Korean literature and deepening the understanding of its evolutionary processes during a complex historical context. This article makes an important contribution to the study of

Korean poetry and its evolution under the conditions of Japanese colonization, helping to better understand the meaning of allusions in the artistic creativity of that period.

Key words: allusion, Korea, modernism, Korean poetry, evolutionary processes, Japanese colonization, artistic device, nationalism, national character, literature.

Постановка проблеми. Аллюзія, як художній засіб, завжди відігравала важливу роль у розвитку поетичного мистецтва. Вона дозволяє поетам використовувати відомі образи, події або поетичні традиції для створення нових шедеврів. В контексті корейської поезії першої половини XX століття аллюзія набуває особливого значення через складний історичний контекст, пов'язаний з японською колонізацією. Питання використання аллюзії як художнього засобу в корейській поезії першої половини XX-го століття є актуальними, оскільки вони допомагають краще зрозуміти еволюцію поетичного мистецтва в умовах складного історичного контексту. Японська колонізація Кореї залишила великий слід у суспільстві, включаючи культурну сферу. Поезія стала засобом вираження національної ідентичності та спротиву. Тому дослідження використання аллюзій у творчості видатних поетів того часу має велике значення для розуміння корейської літературної спадщини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження корейської поезії під час японської колонізації акцентують увагу на важливості використання аллюзій як художнього засобу. Публікації таких авторів, як Пітер Лі (англ. Peter H. Lee) та Кім Ючан (англ. Kim U Chang), розкривають, як поети використовували аллюзії для вираження своєї національної ідентичності та спротиву японській колонізації. Дослідники, такі як Чан Чонхва (англ. Chung Chongwha) та Кім Юншік (кор. 김윤식), досліджують еволюцію поетичних засобів у корейській поезії під час японської колонізації. Вони наголошують на тому, що аллюзії стали важливим елементом поетичного мистецтва, що дозволило поетам виразити свої почуття та думки у складних умовах політичного тиску. Останні дослідження, проведені сучасними дослідниками складно знайти, тому ми бажаємо популяризувати наукові роботи, що концентруються на ролі аллюзій у творчості конкретних поетів, таких як Хан Йонун, Кім Соволь та Лі Санхва. Вони аналізують, як аллюзії допомогли цим поетам виразити свою індивідуальну та колективну ідентичність. Аналіз останніх досліджень та публікацій підкреслює актуальність дослідження використання аллюзій у корейській поезії під час японської колонізації. Вони підтверджують важливість аллюзій як художнього засобу для виразу національної ідентичності, спротиву та розвитку

поетичного мистецтва. Однак багато питань залишаються невирішеними, і ця стаття спрямована на їхнє вирішення.

Метою цієї статті є проаналізувати використання аллюзій в поезії Хан Йонуна, Кім Соволя та Лі Санхва та визначити їхню роль у розвитку поетичного мистецтва під час японської колонізації. Серед основних завдань дослідження:

- Визначити, які аллюзії використовували ці поети у своїх віршах та які образи та події вони підсвічували.
- Простежити, як аллюзії еволюціонували в поезії цих авторів протягом періоду японської колонізації.
- Визначити вплив політичних та соціокультурних чинників на вибір аллюзій у поезії, виокремити та класифікувати метафору як художній засіб у корейській поезії для розуміння еволюції літературного процесу.

Виклад основного матеріалу. Аллюзія – це літературний або мовний прийом, що полягає в використанні посилання на відомий літературний, історичний, музичний, релігійний або інший культурний об'єкт, персонажа чи подію з метою надати тексту додаткового значення або викликати асоціації у читача чи слухача. Аллюзії дозволяють письменнику або поету використовувати вже існуючі концепти, символи або образи для підсилення виразності свого твору або для створення певного підтексту. Цей засіб базується на припущенні, що читач або слухач розуміє заздалегідь відому аллюзію і може співставити її з контекстом нового тексту. Аллюзії додають тексту глибину та багатогранність, роблячи його більш насиченим і цікавим для аудиторії.

Основні аспекти аллюзії:

- 1) Спільні культурні посилання: Аллюзія може використовувати спільні в культурі посилання, які читач чи слухач може впізнати. Це робить текст більш доступним для аудиторії.
- 2) Підсилення емоційного відгуку: Аллюзії можуть викликати емоційний відгук у читача, особливо якщо вони пов'язані зі спільно відомими образами чи подіями.
- 3) Створення асоціацій: Використання аллюзій дозволяє створювати асоціації з вже існуючими образами, які допомагають читачеві краще розуміти контекст чи глибше відчувати текст.
- 4) Спрямованість на аудиторію: Вибір конкретних аллюзій може бути спрямованим на певну

аудиторію, залежно від їхніх знань та культурного контексту.

5) Варіативність інтерпретації: Алюзії можуть мати кілька різних інтерпретацій, що залишає простір для обговорення та аналізу.

6) Відтінки та глибина: Використання алюзій може надавати тексту більш відтінки та глибину, дозволяючи читачеві розглядати його на різних рівнях.

7) Посилання на класичну літературу: Алюзії до класичних творів можуть надати тексту ретроспективний або вишуканий характер.

8) Сучасні алюзії: Авторі також можуть використовувати алюзії до сучасних подій, щоб актуалізувати текст і робити його більш зрозумілим сучасній аудиторії.

9) Ігровий аспект: Деякі алюзії можуть бути внутрішніми гравцями, спільними для обмеженої аудиторії, що робить читання чи прослуховування тексту спеціальним досвідом для обраної групи читачів.

Наведемо загальні приклади алюзій з літератури:

- У творі «Уроки Шерлока Холмса» Артура Конана Дойла, головний герой Шерлок Холмс посилається на роботу Жюль Верна «Двадцять тисяч льє під водою», коли намагається розв'язати таємницю зникнення скарбу.

- У поемі «Одіссея» Гомера, Одісей використовує алюзію до Кіклопа Поліфема, коли представляється як «Ніхто» («Ніхто не нападе на Поліфема!»).

- У романі «Великий Гетсбі» Френсіса Скотта Фіцджеральда, автор використовує алюзію до «Зеленого світла» на кінці опису Гетсбі, щоб символізувати недосяжність американської мрії.

- У вірші «Сонети до Шекспіра» Вільяма Шекспіра, поет посилається на літературних класиків, таких як Петрарку і Овідія, створюючи алюзії до їхніх творів.

- У романі «1984» Джорджа Оруелла, автор робить алюзії до творів Олдоса Гакслі «Відвідувачі» створюючи світ майбутнього, де влада маніпулює масами та контролює їх думки, що відображає теми тоталітаризму та обмеження свободи.

- «Він був справжнім Робінзоном Крузо»: Це може вказувати на особу, яка вміє виживати у важких умовах, так само як головний герой роману Даніеля Дефо «Робінзон Крузо».

Ці приклади показують, як автори використовують алюзії до інших творів або літературних фігур, щоб збагатити свої тексти і надати їм глибину та додатковий смисл.

«Схожий на Дон Кіхота»: Це може означати, що людина налаштована на романтичні або нереальні ідеали, схожі на головного героя роману Мігеля де Сервантеса «Дон Кіхот».

«Це твоя Ахіллесова п'ята»: Згадування Ахіллесової п'яти вказує на слабе місце або вразливість.

«Він був справжнім Робінзоном Крузо»: Це може вказувати на особу, яка вміє виживати у важких умовах, так само як головний герой роману Даніеля Дефо «Робінзон Крузо».

Алюзії додають текстам глибину, виразність та співвідношення з культурним спадком. Однак вони також можуть бути викликом для читачів, які не знайомі з контекстом, і вони можуть не розуміти всіх нюансів.

Розглянемо декілька відомих прикладів алюзій з корейської поезії першої половини XX-го століття:

- Звук «паллі-паллі» – у корейській мові термін «паллі (кор. 빨리)» означає «дуже швидко». Цей звук може бути використаний як алюзія на швидкість, бадьорість або інтенсивність подій.

- Буддійські вірші-прощення – алюзія на буддизм, який мав великий вплив на корейську культуру. Згадування буддійських молитов може вказувати на духовний аспект або релігійні аспекти життя.

Ці алюзії використовувалися корейськими поетами для створення багатограних образів, підкреслення важливих моментів та зв'язків із культурною спадщиною. Алегорія може використовуватися для передачі глибоких ідей, моральних принципів та абстрактних концепцій через конкретні образи та сюжети.

У вірші Кім Соволя «Раніше не знав» алюзія використовується для підсилення почуття незнайомості автора з певними аспектами життя або досвіду. Автор стверджує, що колись він не знав про те, що «на небо місяць сходить круторогий», і це служить як символ його розвитку або знань. Місяць, у цьому контексті, може бути асоційований із смутком і таємничістю, що підкреслює зміни в сприйнятті автора.

«...На небо місяць сходить круторогий,

А я колись про це не знав нічого!...»

(Переклад І.П. Бондаренко)

Слова «я колись про це не знав нічого» надають відчуття навчання і самопізнання, а використання алюзії до місяця робить цей момент більш образним і виразним для читача.

У вірші «Світанок» Кім Соволя можна вбачати алюзію на образ або подію пов'язану зі світанком, який символізує новий початок, надію і світло

після ночі. Вірш описує момент світанку, коли нічні тіні починають розходитися, і сонце готується зійти. Але через внутрішню тугу і невротичність цей світанок відчувається як момент смутку та роздумів. Ця алюзія до світанку може символізувати новий початок або надію, а також відображати внутрішні переживання та психологічний стан мовця вірша. Таким чином, алюзія на світанок може бути символічним елементом вірша, який вказує на боротьбу і надію на краще майбутнє, незважаючи на поточний стан справ. Аналогічно, «золоті брижі на ріці» можуть асоціюватися з чистотою та благополуччям, які поет прагне відновити або знайти в своєму житті. Крім того, алюзія на місяць і слізи може вказувати на пізнання глибших почуттів і емоцій, які мовець раніше може бути ігнорував або не розумів. Це може бути символом особистого зростання і самопізнання.

У цілому, алюзія на світанок та інші образи у вірші допомагають створити багатогранний образ внутрішнього стану поета та його прагнення знайти світло та надію в своєму житті або житті цілої нації.

У наступному вірші Кім Соволя «Подушка з вишитими качками» алюзія у може бути пов'язана з вишитими качками на подушці, що символізує подружнє життя і спільність. Подушка з вишитими качками, яка зникла, може вказувати на розпад або втрату подружнього життя, а також на розчарування і розлучення. Вірш використовує алюзію на втрату і розчарування в подружньому житті, щоб висловити почуття самотності та нудьги автора. Зозуля, яка закувала, може бути алюзією на жінку чи кохану, яка може сумувати за минулими часами їхнього щасливого подружнього життя.

У цьому вірші алюзія використовується для підсилення почуття втрати і розчарування поета. Основні деталі алюзії включають:

- «Подушка з вишитими качками»: Ця подушка є символом подружнього життя та спільності. Вишиті качки можуть вказувати на щасливі моменти у подружньому житті мовця. Пропажа цієї подушки означає втрату чогось важливого і цінного для нього.

- «Строканий місяць на підвіконні»: Місяць може виступати як символ ночі і спокою, а його

строкатість може символізувати непостійність та зміни в житті автора.

- «Зозуля»: Зозуля, що закувала, може вказувати на різкі зміни в житті і відображати сум поета за минулими часами щасливого подружнього життя.

Алюзія в цьому вірші використовується для того, щоб підсилити почуття розпачу та самотності письменника, який втратив щось дуже важливе для себе і тепер спогади про минуле залишаються лише в спільному минулому.

Висновки. Алюзія виявляється надзвичайно важливою літературною фігурою в корейській поезії першої половини XX століття. Використання алюзій дозволяло поетам збагачувати свої твори шаром символізму та відсылань до культурних, історичних та літературних образів, що робило поезію багатшою та глибше проникливою.

Корейський поет початку XX-го століття Кім Соволь вдало використовував алюзії, щоб виразити своє ставлення до соціальних та політичних змін в їхній країні, а також відобразити свою індивідуальну творчу спадщину. Алюзії в поезії цього періоду були як способом вираження протесту та опору перед колонізаторами, так і способом збереження культурних історичних спадків корейського народу. Їхні твори стали своєрідними свідченнями часів та важливими пам'ятками корейської літератури.

Ця стаття підкреслює важливість алюзій як художнього засобу в поезії того часу, а також наголошує на їхній ролі у розвитку корейської літератури та її еволюційному процесі. Такий аналіз сприяє кращому розумінню творчості цих поетів і впливу їхньої поезії на суспільство. Однак, багато аспектів використання алюзій в корейській поезії залишаються для подальшого дослідження. Зокрема, можна розглядати різноманітні аспекти використання алюзій у різних поетичних напрямках та аналізувати їх вплив на формування культурної та літературної ідентичності Кореї.

Отже, стаття висвітлює важливість алюзії в корейській поезії першої половини XX століття та підкреслює її значення як художнього засобу в еволюційному процесі літератури. Розуміння використання алюзій допомагає краще оцінити творчість поетів та їхній внесок у корейську поезію того часу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Сучасна українська літературна мова : лексика і фразеологія / за заг. ред. акад. АН УРСР І.К. Білодіда. Київ : *Наук. думка*, 1973. 439 с.
2. Антологія корейської поезії (I ст. до н.е. – XX ст.) / Заг. ред. Хо Сун чхоль. Укладачі: І. Бондаренко, Кім Суквон, Ю. Скрипник. Передмова: І. Бондаренко. Коментарі: І. Бондаренко, Ю. Скрипник. Біографічні відомо-

- сті: Ю. Скрипник / Пер. з кор.: Болдескул Є., Бондаренко І., Жовтіс О., Кім Суквон, Скрипник Ю., Турков Г. та ін. Київ : *Видавничий дім Дмитра Бураго*, 2019. 804 с.
3. Білоус П.В. Теорія літератури: навч. посіб. Київ : *Академвидав*, 2013. 328 с.
4. Бондаренко І.П. Символізм і фольклорно-пісенна традиція в поезії Кім Соволя. *Діалог культур Кореї та країн СНД* : тексти доповідей міжнародної наукової конференції. Київ, КНУ імені Тараса Шевченка, 4–5 липня 2007 р. Сеул : Корейський університет, 2007. С. 52–75.
5. Жовтіс О.Л. Корейська література. Українська літературна енциклопедія. Київ : *Українська радянська енциклопедія ім. М.П. Бажана*, 1990. Т. 2. С. 564–566.
6. Кім Соволь. Ясний місяць. Лірика / Переклад, передм. та ком. І. Бондаренка. К. : *Грані-Т*, 2008. 368 с.
7. Література. Теорія. Методологія: Пер. з польськ. С. Яковенка. / Упор. і наук. ред. Д. Уліцької. К. : *Вид. дім «Києво-Могилянська академія»*, 2006. 543 с.
8. Літературознавчий словник-довідник: словник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. К. : *Академія*, 2007. 752 с.
9. Сучасна корейська поезія: Кім Со Уоль. Кольоровий вітер: Збірка перекладів прозових та поетичних творів корейських літераторів / упоряд. Кім Сук Вон. Київ, 2003. С. 76–78.
10. Ткаченко А. Мистецтво слова (вступ до літературознавства): підручник для студ. гуманіт. спец. ВНЗ / А. Ткаченко. К. : *Правда Ярославичів*, 1998. 448 с.
11. Chung Chongwha. Modern Korean literature: an anthology, 1908-1965: London; New York: *Kegan Paul International*, 1995. P. 17–20.
12. Kim Donguk. History of Korean Literature. Tokyo, 1980. 257 p.
13. Kim Hŭng-gyu. Understanding Korean Literature. *ME Sharpe*, 1997. 231 p.
14. Kim U Chang. The situation of the Writers under Japanese colonialism. *Korea Journal*. 1976. Vol. 16. № 5. P. 4–15.
15. Peter H. Lee. A History of Korean Literature. Cambridge : *Cambridge UP*, 2003. 580 pp.
16. Peter H. Lee. Poems from Korea. Hawaii : *University Press of Hawaii*, 1974. 196 pp.
17. 김 윤 식, 김 현. 한국문학사. 서울, 1984. 342쪽.